

مدیری : ابن السری
احمد جودت

مؤسسی : ابن السری
مصطفی نادق

آشیان

ادبی ، علمی ، سیاسی ، اجتماعی ، فنی ، اخلاقی هفته لقم مجموعہ در .

پنجشنبہ

ایکذی جلد

نومرو ۲۵

برنجی سنہ

۱۲ صفر ۱۳۲۷

۱۹ شباط ۱۳۲۴

مندرجات

ماضی و آتی سعید حکمت	جہل مرکب کلیسیا رفعت
اعانہ شتائیہ اشرف	آناطول فرانس آصف نفی
مانٹرک ساحلندہ حسین سیرت	امدریا سایمان بحری
یادبعید علی سعاد	

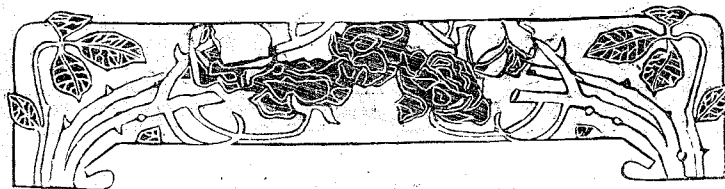
استانبول

محل ادارہ سی : جفال اوغٹندہ ادارہ مخصوصہ

جفال اوغٹندہ ایاصوفیہ جائہ سندہ : « مطبعہ خزیرہ وشرکائی »

۱۳۲۴

جهل مرکب

بيلمه مك ، بواوقدر عيب اوليه بيلير ، فقط بيلمديكني ده بيلمه مك ، هيچ برشي بيلمديكي حالده كنديني هرشيئي بيلير ، واقف كل فرض و تخمين ايتمك وبوسائقه ايله برچوق « بي سروب » يا وادرا ايلري سوزمك ، بو ، او قدر اعجوبه زاد ، او قدر خسار انكين برعجز ادراك دركه مسلط اولديني دماغلرده هيچ بريكي شي ايچون محل ييراقاز .

جهل مركبك مضحك و فحيع ، غريب و مؤثر برچوق مثاللريني هر كون كوروب ايشدييورز ؛ رحله تدريسدن اقلام دوائر قدر همان هر مشغلت جديده ده ، هر صنعت و مسلكده بو طفره نواز خسته لغك مبتالرينه تصادف ايديله بيلير . بوزوالليلر چوق دفعه هر شيدن اول هر شيدن زياده « اوماهيلر كه دريا انچر ده دريايي بيلمزلر » مصرع مشهورينك افاده ايلديكي وجهله كندى مدار مشغو . ليتلرندن ، وظيفه اصليله لرندن خبردار دكل ايكن اهام ايلرنده هيچ برخسران و ضرر تصور ايدلمه ين فنلردن ، صنعتلردن ، دورلو دورلو هزار فناكلرندن بحث ايدر و مكتسبات فكريه لريني امتزاجسز و فائده سز برخيطه حالته قوييمق . ايچون شايان دقت و حيرت بر غيرت و مسارعت كوستريرلر .

مثلا : بر كاتب ، همده دها سبك و ربط افاده يه عائد سنه لرجه درس آلمسي لازم كلان بر قلم افنديسي كورورسكز كه بيلمم هانكي مقاله دن ، هانكي رساله دن شدتلى برسوء هضم دماغى يه اوغرا ديني بر دقيقه اضطرارنده ضبط ايدم بيلمديكي آييق صاييق فكر لرله سزه « داروين » دن فلسفه سندن ، تشكلات عوالمدين ، اساس فنوندن اوزون اوزادى يه برشيلر آكلا تمغه صاواشير و شكسته بسته برادا ايله عصر لرجه تجاربك نتايج مثبت سندن باشقه برشي اولميان برچوق قوانين فيه يي

« جف الفکر » رد وافکاره قالقیشیویریر . هیچ بردلیل وبرهانه استناد ایتمین بتون اومدرکات متناقضه سنک محصله ذلیلہ سنہ کوره : آرسطو بردردبر ، فلاطون برجنون ، ظلیلہ برکفر باز، داروین بر آلیق، ههکل بر شاشقین، برتلو بر بجره کسنزدر .

آز چوق ادیبانه برشیلر یازان وبتون سرمایہ سنی آثار ادیبہ تبعیلہ الہ ایدن بر محرر آرہ صرہ ، بیلنہ مزہا سکی سائقہ ایلہ ، کیمیادن ، هضمدن ، فیسولوزیدن ، تشکلات عضویہ دن برشیلر یازمغه چالیشہ رق سلسلہ بیاننک ہر جملہ سنده ، ہر گلہ سنده آجی بر عجمیلک ، بر طاسزاق ، بر صوو وقلق، حس ایتدیریر . مثلاً ورمی حصولہ کترین ومشہور (قوخ) ک تلاحق مساعیسیلہ کشف ایدیلن میقروبلری فرانسز جہ سندن « قوخ دینیلن باسیلار » دیہ ترجمہ ایدر ، « تقایص » « اختلاج » و « اغتدا » یہ « تغدی » « توتر » « تکمش » نامنی ویریر وبتون معایب ادراکیہ سیلہ برابر ینہ نفس نفیسی کندی نظرندہ بر علامہ ذوفنون ، بر متفنن مقدرت نموندہ . ایستہ دیککنز قدر خیر خواہلق کوستریکنز ، فنہ دائر کہ کلدیکی شیلردن هیچ برشی آکلا شلمدیغنی آجی آجی تکرار ایدیکز، اوبتون بواخطارات خیر اندیشانہ دہ نفرت انکیز برشمہ حسدندن باشقہ برشی طویمقدن کندی آلاماز .

ربع عصرلق بر زماندن بری کرسی تدریسہ الہہ فرسودہ وپاصلی بردفتر ایلہ چیقمش ودائما عینی جملہ وکملہ لری تکرار ایلہ مش « درسخانہ لر دهشتی » نہ قدر خواجہ لر وارد رکہ کندی حسن ظنلرنجہ اوشعبہ یہ متعلق بتون فنون ومعلومات بشریہ یالکنز اوصحائف معدودہ نک میان سطورندن باشقہ هیچ بریزدہ تجلی ایدہ مہ مش واوبجئہ عائد هیچ برشی اونک کتابجہ ادراکنندہ تکائف ایتمکدن کندی قورتارہ مامشدر ؛ بوکیلرک بالای رحلہ تدریسدن شایان استمزرا برغورو وایقان ایلہ یووارلادقلری « فخور جہل واضلال » ادراک ممالکتی اک واهمہ سوز اشکنجہ لردن، اک ایکرنج ظلم واعدیلردن زیادہ ازوب ییقمشدر! ہلہ دور زائلدہ معلومات موجودہ سنک ہر ساعت کئی بشر اونر غروشہ صاتمغہ مجبور ایدیلن « ثم التدارک » خواجہ لرک دفتر اعمالندن ممالکتک ذکا

وقایعتی ایچون برر مقتل اولان اوبد بخت مملکتلرده « فن » نامه بردورلو
 آکلاشله میان برشیلر ازرلدکن صوکره حیات مأموریتنده اوکرندکلرندن
 استقاده هوسنه دوشنلر آرسنده جمل مرکبک اک آجیقلی نمونه لرینی کوروب
 سچمک ایچون اوزون اوزادییه تدقیقات و تحریات اجراسنه هیچده لزوم
 یوقدر . اشته بونک کولونج و خجیع برمثالی : بش آلتی سنه اول بیلیم ناصل
 بریاوری طالع بنی علم ارض و معادن نقطه نظرندن بتون الجزیره و عراق
 قطعه سنده اجرا ایدیلجک جدی و مهم برسیاحت فنییه اشتراک ایتدیرمش
 ایدی ؛ ارقاداشلرم اوروپا ارباب فنک اک نامدارلرندن صایلیورلردی ،
 ایچلرنده ایکی علم ارض متخصصی ، بر مهندس ، ایکی مقتصد واردی . حاب
 وزور اوولرینی کچدکن صوکره فرات بویجه مبائی قدیمه انقراض و بقایایی
 آرسنده کیدیور ورهگذارمزدده هر ایکی اوچ کونده بر قاچ سفیل سیاه
 چادردن وتک توك چفتجی قولوبه لرندن باشقه هیچ بر اثر حیات و عمرانه
 تصادف ایدمیوردق اون اون ایکی کون سورن بر ایصسرلکدن صکره مینی
 مینی برافریقا کوبنی آکدیران واسکی ذنوبیه و تدمر سرایلرینک بقایای خزفندن
 یک مسکینانه بر ابتدائیاسکله وجوده کتیریلن بر قضا مرکزینه کلش ، بارینه جق
 بریر بوله میهرق حکومت قوناغنه مسافر اولمش ایدک . مکانب عالیله مآذونیندن
 اولدیغنی سویله یین قضا قائممقامی ایله قونوشولورکن شوراده خالقک آیاقلری
 آلتنده فرات کبی جوشقون و پریشان برنهر آقوب کیدن اووده ایشیللکدن
 اثر کوزولمديکنه بیان نأسف ایدلمش ایدی . او آردلق قائممقام بک « بو حاله
 چاره ساز اوله رق و فراتی شوتارلاره خاریل خاریل آقته جق برکشفیاتی »
 اولدیغنی اورتیه آنجه شو جراتی اوروپالی یولداشلر مه ناصل ترجمه ایدم جکمی
 شاشیرمش ایدم ؛ او ، ینه بونک ایچون اصرار و ابرام ایدیور ، « اوت دییوردی
 مهندسلرم سویلیکیز ، بن بونی کشف ایتدم ؛ ذاتاً حکمتدده او قوم مشدق
 مثلاً برلاستیک بورو آنه رق براوجی فراته طالديرلمی ، اوته کی اوجی ده
 تارلاره قونولمی ، در حال بورو صویی جذب ایدرک تارلاره آقیتیر . نه چاره
 بورالرده اویله لاستیک بورو بولمیاور ، موسیولرده اوکره تیکیز ، بواک
 قولای بر اصولدر . »

فقط ، بن بونی موسیولرہ ناصل سویلز ونه یوزله آکلاته بیلیردم: زواللی
 آدجغزی برفزلی قاعده سی شاشیرتمشدی ، درسخانده ویا کتآبدہ « سیفون »
 دیلین حکمت آلتندن بویله ، فقط معکوس بروضعیتده صولر آقدیغنی ویا
 آقه جغنی کوروب اوقومش واوندن بوقیمتدار « کشفیاتنه » انتقال ایتمک
 درایتی کوسترمش ایدی . بئ مجبویت واضطرار تأثیرله ترجمه ده کی ترددی
 کوردجه او ، استدلالده کی شدتی آریدیور ، کاغددن بورولر یاپه رق آلدہ
 اویروب چویریوروردوزی یه اوغراشهرق اثبات کشفی تأییدہ چالیشوردی .
 اشته بوکون اوصاف و آسوده قائممقامک لاستیکدن بورولرله بتون الجزیره یی
 اسقابه تشبثی دوشونورکن عراقده مساعی نابعه وجدیه ابرازی ایچون دعوت
 ایلدیکمز مشهور (ویلقوکس) ک ماین التهرینده بوکی بوروجیلرک مداخلات
 ومانعانه هدف اوله جغندن قورقویورم !

قورقیورم ، چونکه اصرار وعناد جهل مرکب کلبانک فقراتیدر ، سز
 اوکا ایستدیککز قدر حقایقندن ، وقایعدن مثبتاندن بحث ایدیکز ؛ هپسی بوش
 اوکا کوره ، بیلنه جک هر نه که وارسه صفحه دماغنده منقوشدر ونه که اونده
 یوقدر وکنیدیسی بیلمه یور مغالطه در ، سفسطه در ، اثر ترهات وخرافاتدر .
 جهل مرکب ک مهم خاصه سی مبتلاسی هیچ بیلمدیکی ، هیچ کلامدیغنی
 یاخود سوء تلقی وتفهم ایلدیکی شیلردن بحثه سوق ایتسی در ؛ مهندسی تشریحدن
 حقیقه جی یی طبدن ، ارباب سیاستی علوم طبیعه دن ، قادینلری علم روحدن ،
 حکامی ادبیاتدن ، هر کسی سیاست وفلسفه دن دم اوردیران اودر ، بیلنمز ،
 اونہ سائقه در که قاپودانلری چوللرله اوغراشدیریر ، سرسریلره حیات عالمی یی
 تدقیق ایتدیرر ، ماصالجیلره تاریخ مراقی ویریر ، اک هر جائی طبیعتلرک جریان
 مباحثه سنی صدق ووقده قرارگیر ایلر ، چیرکینلری کوزلاکک کشف سرائینه
 سوق ایلر ...

ینه بیلنه من نه دن جهل مرکب پک طاشیق بربرکت ومبدولیتدن ده
 نصیه دارد: هیچ برفن حقنده قرون وسطانک معهود اسقولاستیکی قدر مرکب
 صرف ایدیه مشدر ؛ بوکون او اعصار دیده ساسله مجلدات تاریخیه نک یاننده

کیمیایه دائر یازیلانلر برطومار ناچیز بیله تشکیل ایدمهز. تدقیق قلب بشر ایله هر حالده ریاضیات و طبیعاتندن زیاده اوغراشلمشدر. کتب فیه واقصایه ناک سورومنی رومانلر درجه سنده کورمک بلکه ده بشریته نصیب اوله میه جق سعادتلر در.

طبه، حفظ صحت عائد هیچ بر اثر او قومامش، بلکه ده خسته و خسته لق نهدر کورمماش اولانلرک طبابت و تدایر صحتیه یی طیبلره بیله اوزون اوزادییه اکلتمغه، توصیه ایتمه که وکیم بیایر نردن ایشیتدیکی «امزجه اربعه» حقنده توایجاد نظریه لر صاوورمغه چالیشیدیفنی کورمک بوکون هیچ ده حیرت و تعجبی جلب ایتمه یور، چونکه چوق دفعه شارلاتانلق جهل مرکبک سوت قارداشیدر. بیلمدیگندن، اکلادیگندن طولودیزکین و ساخته بروقورف ایله بحث ایتکده سرلوحه مزه تماس ایدن ابتلارلدندر؛ ده تحصیلم ائناسنده شونقطه نظر دقتی جلب ایتشدی. خواجه لر مزدن درسارنده اُک چوق آتوب طوتان و اونی هر شیئه مداخله ایتدیرن، خسته لق تخملرینی مدت عمرنده برکرده اولسون کورمکه تنزل ایتمه مش اولانلر ایدی!

آه، ای ادراک بشر، بیلمدکدرکندن ده بیلمدکدرک قدر بحث ایتسه ایدک، ده طوغریسی برآز بیلمدیککی بیلسه ایدک. نه قدر مفید و بختیار اوله جق ایدک!

کلیسلی رفعت

